

1919

Sprawy

Pakneia -

Attache Wojskowy Polski
w Bukareszcie 26. VII. 1919
Dziennik podawczy L. 1221/1109.

Wkraczając na Pokucie wojska rumuńskie przyjmowali Polacy z uniesieniem, widząc w nich wysubrodzinieli i pod zwłastką ruskiego. Przejmujących miastami Pokucia Rumunów obracata ludność polska kuratami i skazywata im wszelką zganić, podczas gdy niejednako skłopotu ruskie lub decyterny ruszy otarali woli rumuńskich żołnierzy.

Wkrótce jednak obywateli Polacy rozczarowani. Już sam ten fakt, iż wojska rumuńskie długi czas po wyjściu nie przetrzymują wsi ruskiej, gdzie u kryto wielki śbież broni, amunicji i ubrań wojennych, a przez to wrota personality Rusinom wojenny material lepiej u kryć - stał Polakom dowo do wyświeca. Podjęciem i wytknięciem się wzmocniły, gdyż wstade rumuńskie wyzyskiel oficerów i żołnierzy ruskiej, puszczają stopanym z broni w rękę, parują bezkarnie do domu a zastawionym kromenotem ruskim, strycielom ludności polskiej, powolity pojmać się na ulicach z odwołaniami wojennymi.

Następny liczne konferencye atadek rumuńskich z najwzajemniejszymi samistami ruskimi i żydowskimi ziomistami, przycem po niniejszym miastach Pokucia ustanowio wazynie na pradyjzycel stanowiskach jako starostw, burmistrzów i t.p. bolawskich ruskiej, hac' mizna byto przynajmie carow w towce polakii, wysudzyc przed 1. listopada 1918.

Rozłożenie wsi licy polskiej w Kutyzi w d. 28. maja br., obkonec najpotrobie nie w sposób rozetki i rajcy, date pawiel do licenym i talow i intykiemini.

"Polaka Organizacya Kuratow" - jedyne cialo ^{pol. kurat.} w Pokuciu, stojące bezwzględnie na strazy interesow polskiej - mizna w trudnym dostep do miarowolnych czynnikow, wrescie porozumiewanie się z niez wstade rumuńskie cesnuty, zstojycie preschotura mia postulatow tytko dwoje piinicyum. Natomiast ruskie i żydowskie postrepty, skierowane przeciw Polakom, wyzobowity w dostep w kow rumuńskich izy postuch. Tym wstanie rakukiczym machinacyom ludności polska przyciznuta niczem ni wraowinice stanowisko rumuńskich atadek skupacyjnych w sprawie administracyjnego parzodka po panitach. Rumuni, zstrzyg, iż przychodzą przyciznic stow z przed 1. listopada 1918, odobrali Polakom starostwa w 3 powiatach, ustanowijycie nie tytko 3 starostwa, podczas gdy samiet za austryackiel wstow, tak spyrzycyjycel Rusinom, zarząd powiatami nich w swem z kow wyzycanie ^{pol. kurat.} ^{INSITUTE ARCHIVES New York}

INSITUTE ARCHIVES New York

starostwie. Dobrze starostem Rody przyborne daty takż przewyższają ziemie
ruskie i iżywskie, że Polacy nie mogą nawet narzyc, by takie Rody
mogły stać się zapiekaniem ił iyciowej potrzeb. Przed Ruminski
skupacyjny Hromacy i strankami to naradzawic iozny, pierajze ił
jedyne na episie Luchwici z 1910. r. a ni uwzględniając zupełnie ni
iły ekonomicznej i podatkowej ni uwzględnij skali kulturalnej
Luchwici polskiej. Jak przynajmniej było to rozrządzenie hileweckie - ru-
miniskiel wstank skupacyjnej, wykaraje najgłębziej ratyżerona tabaka.

Co gorsza, że na stanowisko starostwa i ił uwzględnian
powstało z pośred Ruminsów luki wycoce skompromitowanych ruskiem
bolocewickim, który ten pomyślał baraz prawnie rozjmużył swe go-
sady uwzględnian - Polaków (Horsolenka).

Nie dość na tom. Podczas ustanowienia t. w. „gerentów” t. j. jak były
ministerstwo dla posreżybył sziaćni administracji Polucina - sziać budo-
wainy dla Polaków to ukolonictwa, odobano w rycce ruskiego profesora,
p. Lemickiego, byłego bolocewickiego komisarza administracji przy boloc-
wickim starostwie w Kostomyi. Starania Polaków o odobranie innego
sziać gerentów - Ruminsów a prekaranie ukolonictwa Polaków - iępety
na ničem.

Liczne, stereofone wypadki iźcierania z uboim sziać i kokard polskiel przeł
istnierz ruminiskiel, gdy sziaćni proskubnego, ni polij z oskrnakomni ruskie
lub iżywskie - ni sziaćni i iępety Ruminsów wobec Polaków.

Wielka ilość broni i amunicji, ukrytych po wsiach, gromadnie
skupianie ił po sziaćni Polucina byłego bolocewickiel istnierz ruskiel w rum-
sarsad niękazył, tylko bez sziaćni, odgrajanie ił Ruminsów i Ruminsów, ił
wrost Rumini pomogz ni wyprohic Polaków z Polucina, stronniere stano-
wisko nazył, nielmoś administracyjnych ruskiel wobec potrzeb Luchwici
polskiej - to znane Polakom jukankiem codziennę faktę.

Ale jukrawe sziaćni na polityke ruminiskę, upepowazany wobec Pol-
kół wraza fakt sziaćni w maju z 20. na 21. (?) czerwca 1910 g.
sziaćniowego wistymni do nielmoś sziaćni bolocewicko-ruskie, i sziaćni
sziaćni w Kostomyi wyrost do kresecratyka t. j. na front, jaki tomu
tworz, jępety sziaćni bolocewickie pp. Polacy i Hoteławic. Sziaćni
sziaćni pod kresecratyka tego sziaćni ił jępety sziaćni, na sziaćni
sziaćni uwzględnij, którył sziaćni, ił bolocewickim ruskim jępety, Ru-

inni jeńców-oficerów, na to chyba, by przedstawić w ten sposób wojnę z Polakami, chociaż oficjalnie rumuński urządzenie uwagi, iż taki rozkaz otrzymali z wyższej strony.

Na polu operacyjnym nie ma różnicy polaka ludności Bukucina starożytności wstąpił skupający się z niemi rękami. Rumuńskie wstąpił rękami setki wojowników pędzących tego kierunku, wstąpił białym ków rękami, co i tak, miary nie obawiają się wstąpił polakami obok rekursowania tak samego bródka sprzywającego, brak którego już obecnie ludności dotychczas od czasu. Mimo przedstawienia faktycznego stanu sprawy rumuńskiej wstąpił akcją nie przesławać za bronią całego wyznawcy, iż eukier ten militarny obok "mimickiej armii" (!), co nie zgodzić się z prawem.

Gdy komisarz um kupców polskich chociaż nazwać stowarzyszenia fundacji z Rumunów i ulżyć w ten sposób milkiemu braku tonarów na Bukucina, siwinskiy admirał delegacji rum. generał Janki, iż on to sprawę adreca na nie granicy wojny, gdyż musi się porozumieć z Bukowiną i tym i ~~operacja~~ nazwaniem stowarzyszenia fundacji z Rumunów nie wstąpił do tego w stowarzyszeniu wstąpił.

Bukucina, jeżeli odcięte korbacem od całego świata, gdyż nie wstąpił nowym polskimi gazetami i operacyjnymi z Polakami, ra co obok latu lęzminatu, rękami jest na postawie lęzminatu, stowarzyszenia tak, iż Polacy choć stowarzyszenia niechodzą. Wzrosty się jednak przez siebie Bukucina natrafia na wielkie i prawnie nieprzezwyciężone trudności. Wzrosty stowarzyszenia np. w wstąpił rumuńskich przepustki z korbacem obok lęzminatu tygodni awan, przyciem jednak się szczytów - najniższej Łyżki - który w jednym dniu ra szczytów rumuńskich protekcyj to sprawę wstąpił. To jest tego powodu, faktycznie nieistotnie, of, dca jedynie na ten temat stowarzyszenia przystąpi.

To stowarzyszenia lęzminatu i pierastwa tożsą Rumunów i Łyżki z c strony skapacjnych wstąpił rumuńskich, napawa ludności polskich gorycz, tem bar-dziej, iż ludności ta niema wśród siebie goryczy przedstawić niema wojny polskiego, gdyż oficer tramkawy, por. Harodyński, z polskiej armii operacyjnej gen. Holsendorfa, rozmyję się z natury swego stowarzyszenia tylko sprawnym wstąpił.

To stowarzyszenia Polakami Bukucina jeane stowarzyszenia Rumunów wobec polskości tak nieuchwalnie Łyżki, iż d. wstąpił się Łyżki korbacem na stojącego na rynku lęzminatu Porobinińskiego i parowozu lęzminatu

i drzgoni nie do utraty przystąpić. Dopiero oficerowie rumiński wprawi-
li oficerów z ręką rozszerzonego izobretwa.

Wobryt Polaków katowicki fakt, iż zaraz po tym wypadku, w tym
samym dniu wstąpił rumiński naborczy magistratury ródzić ze szeregów
niej ratowniczej floty polskiej, a ratunek na jej miejsce floty rumiń-
skiej. O ile wstąpił skupacyjny rumiński uwaroty za potrzebne wysta-
nie takiego rozrządzenia, to w każdym razie cros bezprawnie po-
nawstkie izobretwa na legimie polskiego i rozgryzaniu w ten sposób
Polaków był nieodpowiedni na zmianę floty.

Jeżeli niegłęboko wstąpił skupacyjny wobec Polaków rwaną jest nie tyl-
ko ludności cywilnej, lecz i oficerom wojskowym rumińskim, szwadron
stawa, jakie podobno bezprawnie (jak się skarato) aresztowania dy-
rektora gimnazjum polskiego w Katowicach, Goronia i profesora tego
zakładu, Synradzkiego, uwięzić kapitan ^{Przybyłowski} ~~Wojciech~~ ^{Wojciech}
o armii polskiej, podmiernym gżsem ujętym się pom kapitan wobec
liczący urządków: "Alle Polen sind Banditen!"

Jedynymi tłumaczami wstąpił skupacyjny są Żydzi, jakkolwiek katoli-
ckich czy chrześcijańskich tłumaczów jest obcy. Takich tłumaczów
Żydów, przeważnie patrol rumiński, po kościele parafialnym w Kato-
wicy. Ale na koniec w broni wskutek izobretwa donosów, rachowało się
w kościele lekceważco i nawet bezczelnie wobec Tabernakulum, wsta-
tek crosi obcym rewizji nielary ksi. Ferus gżtem przeciw temu prote-
stował. Reza odmowa, iż tłumacz Żydzi, osoby cywilne, a nie istniejące
i przemówiący ich oficer, przeprosząkali za rozważaniem tego oficera rewizys.
porozumowanie Kosciuszki 00. Przystos i H. Worsulauk.

Te fakty dyskwalifikują ludność polską przez skup-
acyjny wstąpił rumiński dopły się odwrócić do klucza, iż nie ma
całe Polucia przedstawiciela rozoh polskiego, któregoby rozważaniem był
w danym wypadku interweniować i swój rząd o niewłaściwościach
postępowania czynników rumińskich powiadomić.

Życzeniem nie ludności polskiej Polucia jest, by cywilny przedstawiciel
rozoh polskiego skłonił sobie uiszczyć na Poluciu.

Do polskiej organizacyi, powiatowy w Katowicach
Przez *L. J. J.*

X) Komendant placu w Katowicach
Předkleda dr *Włodzimierz Hołdys*
84/1 919

Zbrojne wystąpienie P. O. W. w Kołomyi.

Działalność P. O. W. miejscowej datuje się od 10/X. 1918 r. t. j. od chwili przewiezienia rozkazu przez Hra. Jana Kamińskiego z głównej Kmdy P. O. W. na wschodnią Galicyę z siedzibą we Lwowie. - Obok wyżej wspomnianego rozkazu przywiózł w miesiącu grudniu 1918 r. kap. Nebel rozkaz od generała Rozwadowskiego, mianujący pułk Urzechowskiego komendantem organizacyi. -

Organizacya miała na celu wystąpienie zbrojne w chwili rozluźnienia armii ukraińskiej, ewentualnie opanowanie miasta i okolicy na wypadek cofania się Ukraińców przed zwycięską armią polską. -

Spełnienie powyższych celów przypadło organizacyi w udziale w dniu 24 maja 1919 r. kiedy zauważono, że zdeorganizowana armia Ukr. czyni energiczne starania do jaknajrychlejszego opuszczenia miasta.

Komand. P. O. W. kap. Sliva wydał rozkaz zbrojnego wystąpienia, t. j. opanowania obiektów wojskowych, zajętych jeszcze przez oddziały ukraińskie, oraz rozbrajania oddziałów wojskowych znajdujących się w pogotowiu bojowym na ulicach miasta, równocześnie ukazały się na ulicach miasta wozy i auta, prowadzone przez oficerów ukr. wyładowane materjałami wojennymi, t. j. karabinami, amunicyą, karabinami maszynowymi, granatami ręcznymi, oraz prowiantami, które pod eskortą chciały opuścić miasto. -

Również okazało się wiele furgonów chłopskich eskortowanych przez żołnierzy ukraińskich, które zaczęły się promadzić około magazynu, *zobowiązanych do celu wywozu materjałów.* w tej chwili wystąpiła organizacya, opanowując po krótkich, ale w niektórych miejscach bardzo zaciętych potyczkach, magazyny i inne objekta wojskowe.

Inne oddziały zatrzymały i rozbroiły cofające się oddziały ukraiń. wyjeżdżające z miasta naładowane automobile i wozy, przeszkodziły wyjazdowi pociągu naładowanego częściowo ludźmi bronią i amunicyą, częściowo prowiantami. -

W ciągu popołudnia dnia 24/V. położono tamę rabunkowi, jak również

oczyszczono miasto z grasujących oddziałów ukr. i odbito kilka-
krotnie powtarzające się sarachy na magazyny.-

Po ustawieniu silnych straży koło magazynów i przywróceniu porząd-
ku w mieście, zajął się pułk. Orzechowski ubezpieczeniem miasta
na zewnątrz, tembardziej, że z wielu stron, a szczególnie od stro-
ny południowo-zach. od wsi Bopowa, zaczęły się ukazywać większe od-
działy wojsk ukr. które zachowaniem swoim zdradzały chęć wtargnię-
cia do miasta.-

W ciągu dnia i nocy niepokoiły placówki nasze małe oddziały
wywiadowcze ukraińskie, które jednakowoż po wymianie kilku strza-
łków zniknęły.-

Wnina następnego wysłane rekonesansy stwierdziły, cofnięcie się
wojsk ukr. na Śniestr w kierunku Obertyna i w stronę Karpat-
szę ponadto, że po wsiach istnieje względny spokój. W miejsc-
ności dalej wysuniętych, nadeszły natomiast żądania o ochronę i za-
bezpieczenie ludności polskiej, przed groźną postawą grasujących
band ochłopskich. Na te meldunki pułk. Orzechowski zarządził wysła-
nie kilku oddziałów, jak również broni i amunicji, do kilku miej-
sowości okolicznych.-

Nigdy inni na żądanie miasta Peczeniżyna wysłał autem ciężarowym
odkaszające się na ochotnika por. Pawliszyna, dodając mu do pomo-
cy 6 zbrojnych ludzi / 20 karab. 15 granatów karab. i 1 1/2 skrzyn-
ki amunicji. Patrol ten opuścił miasto dnia 25/V. w południe i po-
wziął rozlicznych meldunków, że drogi i okolica wolną jest od wojsk
ukraińskich, został zaatakowany za wsi Bopowa / na 6 km. od Kołomyj
przez wyżej wspomniane oddziały złożoną z około 500 ludzi. Patrol ten
został otoczony, poczem pojmany w niewolę, odstawiony do Peczeniżyna
i osadzony w tamt. aresztach miejskich.- Jeden z uczestników, ktero-
mu udało się zbiedz powrócić do miasta, zdając o wszystkim fakcie ra-
port pułk. Orzechowskiemu, który w tej chwili wysłał po raz drugi
rekonesans w tę stronę. Rekonesans powrócił z raportem, że wielkie
siły ukraińskie / 500-600 ludzi ² stoją także w pogotowiu.-

Meldunek ten potwierdza obecny dziś na miejscu por. Pawliszyn, nad-
mienając, że po zamknięciu go w areszcie miejskim w Peczeniżynie
słyszał od straży, że stojące pod Bopowem oddziały mają uderzyć

w nocy na Kocomyję.-

Pod wieczór dnia 25/V. 1919 doniosły patrolle nasze powraca-
jące z Zabłotowa i Uwońca, o zbliżających się ostrożnie wojskach
rum. Na to pułk. Orzechowski wysłał do Kmdy rum. opis sytuacji jak
również i powitanie w języku franc. ~~rum.~~ polskim. Z oświadczeń ko-
mendantów zbliżających się wojsk ^{rum.} wynikało, że wojska te wkroczą
do miasta dopiero 26/V. popołudniu.-

Tymczasem w nocy z 25/V- na 26/V. placówki nasze i ubezpieczenia o
przyszłość mostowego na Prucie zostały napadnięte ogniem nieprzyja-
cielskim. Robec meldunków, nie przypuszczając nawet, że to są wojska
rum. przeciwnie w przekonaniu, że są to meldowane oddziały ukr. z Se-
powa i okolicy, rozpoczęły placówki nasze jaknajenergiczniejszą obro-
ną. Wszystkie stojące do rozporządzenia siły wysłano na obronę przy-
czółka.-

Przez dzień dopiero wyjaśniła się pomyłka, okazało się bowiem,
że przed miastem stoją wojska rum. które zapowiedziały swoje przyjd-
ście na popołudnie dnia 26/V. 1919.-

Przez cały dzień 26/V przemaszzerowywały wojska rum. przez
miasto, witane owacyjnie przez ludność miejscową.-

Przez dzień 26. magazyny pozostawały nadal pod strażą
P. O. R., a w koszarach przy ul. Czarnieckiego tworzył pułk. Orzechow-
ski z reszty żołnierzy regularne oddziały.-

Na konferencji odbytej dnia 26/V z kmdtem siły zbrojnej
rum. pułk. Basevici pułk. Orzechowski otrzymał od tego zapewnienie,
że formowanie reg. oddziałów pol. nie dozna ze strony kmdy rum. żad-
nej przeszkody, i pułk. rumński Basevici zarządził na dzień 26/V.
1919 przegląd oddziałów polskich celem skonstatowania ich sprawności
bojowej i wzajemnego zapoznania się.-

Odnosiło się zatem wrażenie, że pułk. Basevici, który rzeczwiście
przyszedł z 1 bat. piechoty i komp. *karab masz.* chce spełnić swoje
poprzedni przyjazne zamiary, tymczasem zarządził rozbrojenie, t. j.
skrócenie i oddanie broni, twierdząc że dwie władze wojskowe w tym
samym miejscu istnieć nie mogą- jednakowoż zastrzegł sobie, że
w razie otrzymania w tym kierunku *rozkazów* od swego rządu, zwró-

zwróci broń i pozwoli na dalszą organizację sił zbrojnych polsk.-
Tęktóre epizody z walk ulicznych: z dnia 24/V. 1919 r.-

I/ Pierwszy opanował magistrat pow. Wołanowski i podp. Paściszewski
rozbroił obecnielamże posterunki wojskowe i zatrzymali następnie
6 narađowanych aut wojsk. prowadzonych przez oficerów ukr.-

II/. O godz. 3 przed ~~zakładnikiem~~ doniosły nasze straże, iż większy
ostrzeliwający się oddział posuwa się w kierunku przedmieścia Mni-
chówki, na co obecny podp. Paściszewski wysłał w tejże samej chwili
karabin maszynowy jakoteż kilkunastu uzbrojonych ludzi, celem
odebrania uprowadzonych materyałów. wywiązała się walka uliczna,
w której 1 żołnierz ukr. został zabity, 3 zaś odniosło ciężkie ra-
ny, reszta porzuciwszy broń, w nieładzie pierzchała.-

III/. inny oddział pod dowództwem sierż. leg. Reichmanna zaatakował
oddział ukraińców zmierzający ze Śniatyna do Łodomyi, przyczem
w walce, która się skutkiem obrony ukr. wywiązała, sierżant Reich-
mann własnoręcznie zabił szeregowca i ciężko zranił oficera ukr.-

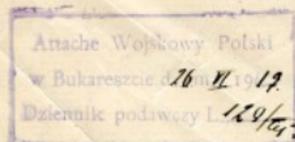
IV/. na mnichówce oddział złożony z 10 ludzi pod dowództwem sierż.
Klimowkiego rozbroił po krótkiej walce, oddział ukraiński w sile
50 ludzi zabijając kapitana i 1 żołnierza.-

V/. urkmisz cywilny Sasukowicz dobrałszy sobie do pomocy 6 ludzi,
zatrzymał pociąg kolejowy, zmuszając do oddania broni- oddział ukr.
w sile 50 ludzi z karabinami maszynowymi i materyałem techn. który
ukraińcy wozili ze Śniatyna do Stanisławowa.-

VI/. Ogółem w walkach z ukraińcami po naszej stronie było 7 zabi-
tych, 31 rannych- Ukraińców 13 zabitych, zaś około 30 rannych.-

porucznik Bogusław Horvodyński
oficer łącznikowy Wojsk Polskich
w Kolomyży.

Kolomyża 24. VII 1919

F^o 6

20

Atache wyższego stopnia poselstwa polskiego

w Bukareszcie

W uzupełnieniu raportu mego przesłanego
wczoraj przez pułk. amerykańskiego Yatesa dowodem co
następuje:

Sprawa przepuszczenia oficerów i żołnierzy ukraińskich
przez Dniestr do Zalesnych przedstawilem pułk. Yatesowi
i on w tej kwestji interweniował w imieniu swego dyw. i komisji.
Dowiedział się od pierwszego oficera ukraińskiego, że został roz-
kaz wydany do wszystkich oficerów na tymczasem okupowanego prze-
czynion, aby każdy na własną rękę starał się przedostać
przez Dniestr i że w tym względzie prowadzona jest również
agitacja po wsiach. Aby mi nie namacaliby dowiedzieć karatemu
temu oficerowi zgłosić się również po lake przez pułk.
do komendy rumuńskiej, która mi ominięłam przestać za-
raz w orginale.

Komendant placu kap. Mironescu, o którego von
mi nie powiedział w witalnym raporcie, obecnie nawet zaawa-
rował, gdyż został zamianowany zastępcą pułk. Leica
komendanta całej okupacji. Tam pułkownik ogromnie
jest gnany, jednak celnie jest starany i wpływowy.

Obecnie ^{cyfrowo} zgłaszają się coraz bardziej Żydzi w ad-
ministracji powiatu tłumackiego, niezgodnie pod względem
sędziostwa (kwestji te poruszał w piśmie wczorajszym)

Gdyby ten obecny stan rzeczy miał jeszcze dłuższą pełnię
podkreślanie konieczności przeformowania tej linii de-
markacyjnej między granicą polską. Władze niemieckie
godziły się z nią na to, lecz żądały w zamian oddania
im stadwony, nie w naturalnie nie chciały się zgodzić.

Elżę odjechała się w pow. holenderski rekrutacja
horci, zabrali powsta 200 przesiedleń z uprzedzeniem i wozami
stania polak nie wiadomo obywateli doświadczył tak że
tylko nieliczne wypadki te zostały potwierdzone
numeri danych były rekrutacja bez podania wartości
i ceny. Określenie ogromne naukowe w koloniach niemieckich
co, który najbardziej na tym cierpieli.

Wzrost chłopów powiatu i jedyności ugodow upo-
zobione wzięli ze sobą nowe inwestycje i głębiej mu-
ria: dwóch się kłóciło a trzeci skonfliktował. Intelektualny
zajmujący wchodzący numerami i obywateli wiodące
że na wypadek wach polaków z numerami stawał wznoszący
po stronie tych ostatnich (wiad. pewna od zarządcy, oficeru ułw.
Oficerowi numerom przyznają takie do podziękowania
ułow. pociągów nam, stale podkreślają trudności, które
mają im wynagrodzić i jeżeli to okupacja polska
dlugie poświęć specyfikowaniu tej części kraju bod-
datku ludności.

Horodziejewski

oficer łącznikowy W.P.

-Zadanie: sprawozdanie i oświadczenie o stanie wojska ukraińskiego w Kołomyjach.

-Dotyczy: sprawozdanie o stanie wojska ukraińskiego w Kołomyjach.

W uzupełnieniu raportu mego przesłanego wczoraj przez pułk. amerykańskiego Yatesa donoszę co następuje :

Sprawę przepuszczenia oficerów i żołnierzy ukraińskich przez do Zaleszczyk przedstawiłem pułk. Yatesowi i on w tej kwestji interweniował w sztabie 8mej dywizji w Czerniowcach. Dowiedziałem się od pewnego oficera ukraińskiego, że został rozkaz wydany do wszystkich oficerów na terytorjum okupowanem przez Rumunów, aby każdy na własną rękę starał się przedostać przez Dniestr i że w tym względzie jest również prowadzoną agitacja po wsiach. Aby mieć namacalny dowód kazałem temu oficerowi zgłosić się również po taką przepustkę do komendy rumuńskiej, którą nie omieszkałem przesłać zaraz w oryginale.

Komendant placu kapitan Mironescu, o którego usunięciu prosiłem w ostatnim raporcie, obecnie nawet zaawansował, gdyż został zamianowany zastępcą pułk. Licu komendanta całej okupacji. Sam pułkownik ogromnie jest grzeczny, jednak człowiek już starszy i wpływowy.

Obecnie wydzianają się coraz bardziej trudności w administrowaniu ościel powiatu tłumackiego, szczególnie pod względem sądownictwa (kwestje te poruszałem w pierwszych raportach). Gdyby ten obecny stan miał jeszcze dłużej potrwać podkreślam konieczność przeforsowania, aby linia demarkacyjna biegła granicą powiatów. Władze rumuńskie godziły się już na to, lecz zgodziły w zamian oddania im Nadwórny, na co naturalnie nie chciano się zgodzić.

22go odbyła się w powiecie kołomyjskim rekwizycja koni, zabrano przeszło 200 przeważnie z uprzęią i wozami. Starosta polak nie uwiadomił obszarów dworskich że tylko w niektórych wypadkach te zostały uszkodzone. Rumuni dawali kwity rekwizycyjne bez pojęcia wartości i ceny. Oburzenie ogromne, szczególnie u kolonistów Niemców, którzy najbardziej na tem ucierpieli.-

Wogóle chłopki po wsiach i jednostki ukr. ugodowo usposobione

Kołomyja dn. 22-VI.19.

Por. Bogusław Horodyński

Officer łącznikowy W.P. przy

Terytor. Komdzis. Rum. w Kołomyi .

A T T A C H E W O J S K O W E G O

przy **POSELSTWIE POLSKIM**

W BUKARIEZCIE.

Rozkaz L.96/taj.z dnia 17-VI br. 21-VI, w Stanisławowie otrzy-

małem. Korzystając z pewnej okazji przesyłam natychmiast żądane dane .

Ad:1). Obecnie na terytorium polskim zajęty przez wojska

rumuńskie znajdują się obecnie dwa bataliony piechoty, a 350 ludzi i

dwie baterie a 4 działa . 1 baon 25 pp. zajmuje całą linię frontu od

Nieżwisk do Delatyna. Komenda w Ottynii. Na tyłach drugi baon. 8 pp.

a mianowicie : Kołomyja trzecia komp. Horodenka pierwsza komp. Dela-

tyń druga komp. Śniatyn czwarta komp. Kosów piąta komp. Eskadron kawa-

lery w Peczynizynie . Baterie nad Dniestrem między Nieżwiskami a Kresz-

czatykiem .

Ad:2). Reszta wojsk 8 dyw. została cześciowo cofnięta na Buko-

winę, cześciowo przez Koreszeczko została posłana do Siedmiogrodu (8 pp.

Resiorów i Komp. karab.maszyn.na motocykletach) . Według w tej chwili

otrzymanych danych brygada stojąca na północnej Bukowinie, sztab pułke-

wnika Hanciuleacu Kw Śniatynie odchodzi do Banatu. Co przychodzi na jej

miejsce na razie nie wiadomo.

Ad:3). Tajna organizacja Ukraińców, na terytorium Pokucia wi-

doczne robi postępy. Mam dane o całym szeregu nazwisk oficerów i podofi-

cerów, którzy na wypadek cofnięcia się wojsk Rumuńskich objąć mają ko-

mandę pojedynczych obiektów. Cały szereg nazwisk i adresów podałem na

piśmie gen. Zadykowi, prosząc o rewizję i ewentualne internowanie, jed-

nakże prośbie mojej nie stało się zażość. Wiem gdzie codziennie odby-

wają się zebrania, jednak chociaż i władze Rumuńskie o tem wiedzą, nie

oznają nic aby temu przeszkodzić.

W załączeniu daję odpis protokołu w sprawie band Ukraińskich
grasujących i ukrywających się w lasach na południe od Kołomyi .

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Dnia 18. czerwca 1919.

ODPIS

Pociągami 1401 o godz. 6³⁵ rano odjechały do Kryszczytyku
koło Zaleszczyk 5 wozów z 3 oficerami i około 100 żołn. ukr.

Ostapowicz

urz. ruchu m.p.

Socha

urz. ruchu

Za zgodność odpisu:

18/6 919

Pociągien 1401 o godz. 6²⁵ rano

Wyjechało do Krzeszatyk

koło Kaleszczyk 5⁰⁰ ~~10~~

~~Wyjechało do Kaleszczyk 2 30~~

o godz. 10⁰⁰ rano. n.w.

Astrupowicz

nr. 1000

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

nr. 1000

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

O d p i s !

Protokół w sprawie band ukraińskich grasujących i ukrywających się w lasach od Mołodatyna ^{do} Rakowczyka i Tłumaczyka . Staje przedemną pow.Komendant zaadarmczy w Peczeniżynie p.Filip Hotel lat 50, żonaty, zamieszkały w Peczeniżynie i zeznaje: Dnia 17.czerwca 1919 padło kilka nacięć strzałów z lasów Mołodatynskich do wsi Mołodatyna pow.Peczeniżyn, co wywołało we wsi panikę, ludność bowiem sądziła, że te strzały pochodzą od patroli polskich.- Tymczasem okazało się, że do wsi strzelali rozbitki band ukraińskich, bowiem ^{pięciu} 5 z tej bandy zostło ślapanych 18.czerwca b.r. przez patrol rumuński, resztę w niewiadomej liczbie ukrywa się dalej w lasach na przestrzeni od Mołodatyna /na połnoc/ do lasu Rakowczyka i Tłumaczyka włącznie.- Na tej bowiem linii ciągną się lasy przecięte tylko rzeką Pruten.i istotaie z 17/6 na 18/6 b.r.w nocy wpadło 10 z bandy ukraińskiej z lasówkoło Tłumaczyka do wsi i wpadli do domu żydowskiego z zamiarem zbrodniczym.- Napadnięci jednak żydzi /około 10 oseb/ narobili wrzasku czem zaalarmowali sąsiadów, gdy ci zaczęli zbiegać napastnicy unknęli napewno do lasu.- Okoliczność tą stwierdza Jan JEWICZUK lat 58 Karol Fabryczny zamieszkały w Tłumaczyku u naczelnika stacji kolejowej także.- W obec tego wykluczonem nie jest, że mordy na żydach w Rakowczyku i Słobodce lesniej dopuścili się rozbitki band ukraińskich.- Na dalsze stwierdzenie faktu grasowała band ukraińskich ^w (wymienionych) w okolicach straży Upowaznienie ludności ruskiej przez władzę rumuńskie /ogłoszone 19/6.b.r.przez komendę placu w Peczeniżynie/ do samoobrony i wezwanie, by w razie napadu starać się nie zabijać lecz walczyć jakimkolwiek narzędziem, aby chwycić sprawców i oddać pod sąd.- Jeden z wyżej naprowadzonych Schwytanym Sprawców podał się jako sierżant sandarmczery ukraińskiej; co z aresztowaniem zrobiono nie jest mi wiadomem.- Pierwsza i ostatnia okoliczność może stwierdzić także Antonina Kosiuk w Mołodatynie.- Tak zeznał Hotel mp. Pisał protokół Dr.Kamiński Jan n.p. Oryginał znajduje się w Dowództwie wojsk polskich w Kolomyi.-

Za zgodność odpisu z oryginałem i

Kołomyja, dnia 22.czerwca 1919.

Władimir K. Paw

№ 234 An 19/6/19

Herrn P. Ladislaus Paskiewicz
Kolmar

Wail in dem von der rumänischen Armee besetzten Polentien eine Zentrale für die Leitung und Kontrolle der Verwaltung fehlt, hat der Herr General-Kommandant der rumänischen Okkupationstruppen beschlossen ähnliche Organe für alle Zweige der öffentlichen Ämter und Zivilbehörden einzusetzen. An der Spitze jedes Dienstzweiges wird ein Gerent, unterstützt von zwei Räten mit beratender Stimme, stehen. Die ganze Verantwortung für die Leitung des Dienstes fällt auf den Gerenten.

Die Gerenten haben die Eigenschaft und die Verantwortung der Departements-Chef (Minister) nach der österreichischen Konstitution.

In den Zweigen, wo es notwendig erschien, werden beratende Komitès eingesetzt.

Die in diese Ämter ernannten treten sofort den Dienst an und werden nachher durch ein Dekret des Herrn General-Kommandanten der Okkupationsarmee im Amte bestätigt.

Die Herren Gerenten werden selbst nicht befugt sein, in den wichtigsten Angelegenheiten, Ernennungen und Versetzungen der Beamten, ohne vorherige Einholung der Bewilligung des Militär-Territorial Kommandanten, durchzuführen.

Die administrativen sowie technischen Beiräte des Militär-Territorialkommandanten sind folgende:

I Inneres

Gerent: Herr Valentin Dieclawski Staatthalterrat

II Justiz

Gerent: Herr Hermann Tarsak, Präsident des Kreisgerichtes
Beirat: Johann Czerniawski Landesgerichtsrat

III Finanzen

Gerent: Herr Karl Balicki Director der städt. Sparkasse
Beirat: Juda Kreles der Commerziellen Bank
Zacharias Kwarcko Bank Polucky Sojuz

Del pod
nr 9

WYKAZ WYWIEZIONEGO MATERIAŁU

Z Pokucia na Bukowinę

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość wagonów	Miejsce zał.
1.	Deski	62	Stryj, Kołomyja, Bolesch
2.	Drzewo	14	Kołomyja, Steniaszów
3.	Dynamit	4	Horodyska, Boleschów
4.	Beute gut	19	Kołomyja
5.	Cukier	78	Kołomyja, Otynia
6.	Kolejki polowe	7	"
7.	Maszyny /roln./	8	"
9.	Drut	32	"
10.	Szyny	4	"
11.	progi	4	"
12.	Einrichtung	36	"
13.	Konie	4	"
14.	Automobile	6	"
15.	Militargut	5	" Sniatyn
16.	Amunicya	38	"
17.	Materyszy	60	"
18.	Konopla /włókna/	4	"
19.	Zywność	1	"
20.	Beczki	1	" Otynia
21.	Dzieła	28	"
22.	Papa dachowa	5	"
23.	Zelazo i narzędzie	30	"
24.	Szupy	3	"
25.	Gwoździe	4	"
26.	Zelaziwo	37	"
27.	Materiał do budowy torów	66	"
	Obarban progi i t.d.	"	"
28.	Narzędzia i materyszy wojsk.	18	"
29.	Materiał techniczny i narz.	29	"
30.	Wapno	5	"
31.	Materiał drzewny	7	" Delatyn
32.	Drzewo budulcowe	1	"
33.	Kuchnie polowe	1	Kołomyja
34.	Młocarnie	6	"
35.	Lokomobile	7	"
36.	Narzędzia	15	"
37.	Łopaty	16	"
38.	Materiał techniczny	5	"
39.	Węzna	16	" Otynia
40.	Ausrüstung	10	"
41.	Łuski	8	"
42.	Berge	2	"
43.	Krampfen	6	"
44.	Pieczę	1	"
45.	Narzędzia saperskie	42	"
46.	Trawersy	4	"
47.	Materiał budowlany, narzędzia i drut kolczasty	30	"
48.	Narzędzia i szupy do drutu kolczastego.	12.	"